

Arbetsmarknadssektionen
Christina Björk

Nytt arbetsmarknadsprogram och ersättningssystem som ökar deltagande i arbetslivet för individer som står långt från arbetsmarknaden.

Förslag till beslut

Sveriges Kommuner och Landsting föreslås:

- ställa sig bakom att SKL för diskussioner med regeringen att införa ett nytt samordnat arbetsmarknadsprogram och ersättningssystem.

Inledning

Arbetslösheten minskar generellt. Trots det står ett antal långtidsarbetslösa, långtids-sjukskrivna och långtidsberoende av ekonomiskt bistånd utanför arbetslivet. Ett otal projekt och ansträngningar har genom åren gjorts för att dessa grupper ska närma sig arbetslivet, men insatserna har inte varit tillräckliga.

Studier visar att många i gruppen får allt svårare att komma in på arbetsmarknaden. Det gäller framför allt de med låg utbildning eller med behov av individuellt anpassat stöd från flera aktörer. Det är en stor och viktig samhällsutmaning att stärka arbetsmarknadsanknytningen för dessa personer. I annat fall ökar utanförskap och social utsatthet för individen samtidigt som det resulterar i stora samhällskostnader.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) menar att en av grundorsakerna till individernas svårigheter att nå arbete är att befintliga insatser inte är tillräcklig samordnade mellan myndigheter, kommun, landsting och regioner. Först när detta sker, och den enskilde individen står i centrum, kan nästa steg tas för att stärka arbetsmarknadsanknytning för grupper som är i behov av flera insatser samtidigt. Det handlar om att ge arbetsmarknadsinsatser tillsammans med insatser från hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser eller stödåtgärder från socialtjänsten.

Med utgångspunkt i ovan har SKL utarbetat ett konkret förslag till ett nytt arbetsmarknadsprogram med samordnade insatser och ersättningssystem. Förslaget bygger på nationell och internationell forskning och beprövade erfarenheter. SKL menar att programmet är nödvändigt för att vissa grupper inte ska bli kvar i försäkrings- och

bidragsberoende och därmed riskera att få ökade hälsoproblem och hamna ännu längre ifrån arbetsmarknaden.

Förslaget ska omfatta alla grupper med långvarigt behov av olika former av transfereringar, men SKL:s utgångspunkt är långvariga bidragstagare inom ekonomiskt bistånd. De senaste åren har cirka 50 procent av alla vuxna bidragstagare fått bistånd pga. arbetslöshet och nästan hälften saknar helt ersättning från arbetslöshetskassan.

SKL kongressmål och prioriterad fråga

Ett av SKL:s kongressmål 2016-2019 är att verka för att ekonomiskt bistånd återfår sin roll som ett tillfälligt ekonomiskt stöd vid kortare perioder av försörjningsproblem. Förslaget som nu redovisas är en del av detta arbete och ett svar på det uppdrag som beredning för socialpolitik och individomsorg gav kansliet 2016 gällande utformning av ett nytt statligt ersättningssystem. Avsikten är att stärka ett mer aktivt deltagande i arbetslivet för arbetslösa individer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.

Bakgrund

Ekonomiskt biståndsmottagande, arbetslöshet och sjukskrivning

Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät och ska vara ett tillfälligt stöd vid korta perioder av försörjningsproblem. Biståndsbehovet påverkas av en mängd olika faktorer som exempelvis konjunkturläget, tillgången till arbete, utformning av trygghetssystem, befolkningsförändring och utbildningsnivån. Skälen till att människor behöver ekonomiskt bistånd är både strukturella och individuella. Arbetslöshet är dock den vanligaste orsaken till att individer inte kan försörja sig och sin familj. Ekonomiskt bistånd har blivit det enda försörjningsalternativet för många långtidsarbetslösa.

Under 2016 fick 409 681 individer ekonomiskt bistånd någon gång under året. Av dessa var 126 313 kvinnor, 143 004 män och 140 315 barn. Cirka 100 800 vuxna och 50 400 barn hade bistånd i mer än tio månader under året. År 2015 hade 57 000 vuxna haft bistånd under en treårsperiod. Oavsett biståndsperiod, är andel män något högre jämfört med kvinnor och nästa två av tre vuxna biståndsmottagare är utrikesfödda. Cirka 51 procent av biståndsmottagarna får bistånd pga. arbetslöshet, 9 procent är sjukskrivna med läkarintyg och nästa alla av dessa saknar sjukpenning¹.

Forskning visar att långvarigt biståndsmottagande ökar risken för försämrad psykisk och fysisk hälsa vilket kan hindra inträde på arbetsmarknaden eftersom det ger negativa effekt på möjligheter, preferenser och beteenden². Barnen i bidragshushåll löper även större risk för social utsatthet och hälsoproblem. Riskerna ökar om barnen vuxit upp i hushåll med långvarigt bistånd.

---

¹ Bilaga 1 och Försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd 2016, Socialstyrelsen

² Bergmark, Ekonomiskt bistånd: försörjningsvillkor och marginalisering – ett hinder för jämlik hälsa.

Arbetslösheten i Sverige fortsätter att minska. Drygt 380 000 personer fick arbete år 2016 och över 30 000 gick från arbetslöshet till studier. Antalet varsel var det lägsta på nästan tio år. Sysselsättningsgraden i landet uppgick 2016 till över 77 procent. Trots att många arbetsgivare har svårt att tillsätta lediga tjänster finns en växande andel människor med långvarig arbetslöshet. Under 2016 ökade tudelningen på arbetsmarknaden. Andelen arbetssökande som tillhör grupper med utsatt ställning på Arbetsförmedlingen ökade från 68 procent 2015 till 72 procent 2016.

Arbetsförmedlingens statistik visar att antalet långtidsarbetslösa³ år 2014 var nästan 140 000 och år 2016 hade antalet ökat till drygt 145 000⁴.

Även gruppen med långa sjukskrivningar har ökat betydligt de senaste åren. I december 2016 var antalet pågående långa sjukfall 105 000 bland kvinnor och 52 000 bland män. Kvinnornas andel av sjukfallen var 67 procent och männens andel var 33 procent. Med långa sjukfall avses här personer som har ersättning i form av sjukpenning och/eller rehabiliteringspenning i minst 60 dagar.

Enligt Försäkringskassan ökar även antalet individer med mycket långa sjukfall betydligt mer än vad statistiken vid en första anblick visar⁵. I december 2016 uppgår de till cirka 31 000, i stället för drygt 18 000 som är antalet enligt sjukfallsstatistiken⁶.

Att möta behoven på arbetsmarknaden

SKL står självfallet bakom åtgärder som ökar deltagandet i arbetslivet och stärker inkluderingen i samhället. Det är viktigt eftersom fler personer kommer att behövas i arbetslivet, inte minst inom välfärdsområdet. Flera viktiga förändringar har tagits i den riktningen, som exempel kan nämnas studiestartsstöd och satsningarna på vuxenutbildning.

Trots att staten har ansvaret för arbetsmarknadspolitiken bedriver kommunerna idag en omfattande arbetsmarknadsverksamhet. Orsaken till detta är huvudsakligen att kommunerna anser att Arbetsförmedlingen inte tar sitt ansvar. År 2016 kostade verksamheten kommunerna cirka 4,8 miljarder kronor netto⁷. Under året deltog omkring 95 000 personer i kommunala arbetsmarknadsinsatser⁸.

I Arbetsmarknadsutredningens (dir.2017:71) tilläggsdirektiv ingår att tydliggöra och analysera statens åtaganden och Arbetsförmedlingens roll i förhållande till kommunerna. SKL kommer att delta i detta arbete och förslag på eventuella förändringar väntas den 31 januari 2019.

---

³ Utan arbete i mer än tolv månader.

⁴ Källa: Arbetsförmedlingen, Datalager.

⁵ Långa sjukfall, Korta analyser 2017:2.

⁶ I denna rapport är långa sjukfall de pågående sjukfall som pågått minst 2,5 år.

⁷ Uppgift hämtad från SCB:s Räkenskapssammandrag för kommunernas finanser 2015.

⁸ Kommunal arbetsmarknadsstatistik 2016 <http://webbutik.skl.se/sv/artiklar/kommunal-arbetsmarknadsstatistik-2016.html>

SKL utgångspunkter:

- Mer måste göras för grupper som behöver en kombination av kvalificerade stödinsatser från olika aktörer för att stärka sin anknytning till arbetslivet.
- Aktörernas insatser måste samordnas bättre för att stärka arbetsmarknadsanknytningen hos enskilda.
- Det långa beroendet av ekonomiskt bistånd måste på allvar brytas. Nästan 40 procent⁹ av vuxna mottagare av ekonomiskt bistånd är bidragsberoende mer än tio månader.

Förslag

SKL menar att det behövs ett nytt arbetsmarknadspolitiskt program och ersättnings-system för de långvariga bidragstagarna. De nuvarande programmen är inte utformade utifrån de komplexa utmaningarna hos gruppen. De behöver ett samordnat kombinerat stöd från olika aktörer för att stärka arbetsmarknadsanknytningen. Ett program som i högre grad sätter den enskildes speciella behov i centrum.

Vissa kommuner har redan erfarenhet av detta arbetssätt inom verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd. Arbetssättet har även ett starkt vetenskapligt stöd.¹⁰

SKL utgångspunkter:

- Arbetsmarknadspolitiken är ett statligt ansvar. Det är således naturligt att staten har huvudansvaret för programmet.
- Det är centralt att snarast klargöra gränsdragning och ansvarsfördelning för arbetsmarknadspolitiska insatser mellan stat och kommun.
- Staten bör även möjliggöra att kommuner kan ta ett större ansvar för utförandet av arbetsmarknadspolitiska insatser genom tydliga befogenheter och finansiering.
- Programmet föreslås bestå av en kombination av individanpassade insatser som kan utföras av olika aktörer och ger deltagaren ökade möjligheter att få en förankring i arbetslivet.
- En statlig ersättning utgår under programtiden. Deltagarens ekonomiska situation är därmed säkrad, vilket minskar de negativa effekterna och den oro som den enskilde kan känna vid månadsvisa biståndsprövningar. Ersättningsnivån är anpassad så att det inte ger en inlåsnings effekt som kan påverka individens vilja att blir självförsörjande.
- Jämlikhetsperspektiv beaktas kontinuerligt, både i planeringsfas och genomförande av insatser. Det är särskilt viktigt att säkerställa att kvinnor och män har samma möjlighet till deltagande i programmet.
- God samverkan krävs mellan olika kompetenser och aktörer från kommun, Arbetsförmedling, Försäkringskassa samt hälso- och sjukvård. Samverkan

---

⁹ Socialstyrelsen officiella statistik över ekonomiskt bistånd 2016.

¹⁰ se bilaga 1.

behöver utvecklas inom ordinarie verksamhet eller via finansiell samordning (Finsam). En lokal variation måste vara möjlig.

- God samverkan och bra relationer mellan parterna, offentliga och privata arbetsgivare är en förutsättning för att nå goda resultat. En tydlig matchning mellan arbetstillfällen och ledig arbetskraft är avgörande för att personer ska bli självförsörjande.

Programmets målgrupp, innehåll, tidsperiod och ersättning

Målgrupp

Programmet vänder sig till personer mellan 25 – 58 år. En grupp som är i arbetsför ålder och där programmet inte konkurrerar med insatser för yngre arbetslösa, som också ofta har en kortare bidragstid. Andra utgångspunkter är:

- Programmet riktar sig till arbetssökande som står långt från arbetsmarknaden och har försörjt sig på långvariga transfereringar eller bistånd.
- Behöver ett kvalificerat stöd för att få förankring i arbetslivet.
- En bedömning av den enskildes behov av insats sker med hjälp av ett standardiserat bedömningsverktyg.

Innehåll

Programmet består av ett antal insatser, som ska kombineras och anpassas utifrån individens behov:

- Arbetsinriktade insatser exempelvis arbetsträning, arbetspraktik.
- Utbildning och kompetensutveckling för att matcha arbetsmarknadens behov.
- Fysiska och psykiska behandlingsinsatser exempelvis fysisk träning, behandling för missbruk och sociala problem.
- Övriga insatser, exempelvis ekonomisk rådgivning, stöd och rådgivning gällande bostadssituationen och fritidsaktiviteter.
- Kontinuerlig individuell vägledning och uppföljning under programperioden av en särskild utsedd resursperson.

Tidsperiod

- Programmet bedrivs på heltid under ett år, men möjlighet till förlängning.

Ersättning

Tanken är att ersättningen kompletteras med andra inkomster exempelvis barnbidrag, bostadsbidrag etc. som sammantaget täcker deltagarens behov och minimerar behovet av kompletterande ekonomiskt bistånd. Ersättningsnivån är anpassad för att undvika effekter som kan påverka den enskildes vilja att nå självförsörjning. Beräkningen nedan kan eventuellt ha behov av revidering.

Som deltagare i programmet föreslås ersättning enligt följande:

- En månatlig ersättning föreslås som är synkroniserad med studiestartsstöd, vilket innebär 4,75 procent av gällande prisbasbelopp per vecka. Den 1 januari 2017 skulle ersättningen utgöra 2 128 kronor per vecka eller 9 120 kronor per månad.
- Ett barntillägg, som motsvarar aktuell nivå för studiemedel. Tilläggsbidrag blir således 0,33 procent av prisbasbeloppet för det första barnet, 0,21 procent för det andra och 0,11 procent av prisbasbeloppet per barn från och med det tredje barnet. Under 2017 motsvarar detta 147, 241 respektive 290 respektive 339 kronor per vecka för den som har ett, två, tre eller fyra barn.

Uppföljning

För att nå ytterligare kunskap och utveckla metoder samt arbetssätt är det angeläget att följa upp och utvärdera effekterna av programmet. Uppföljning av såväl insatser och deltagarens situation bör ske vid olika tidpunkter efter avslutad programperiod.

Önskvärt är att kunna följa deltagares utveckling via registerdata på individnivå.

För att identifiera lämpliga metoder att utveckla programmet är det även angeläget att ha ett nära samarbete med universitet, forskare m.fl. redan innan arbetet startas.

Bilaga 1

Ekonomiskt bistånd – försörjningsalternativ för långtidsarbetslösa

År 2016 fick drygt 220 000 hushåll ekonomiskt bistånd någon gång under året, vilket mot svarar vart tjugonde hushåll i Sverige. Olika åldersgrupper har olika behov av bistånd och regionala skillnader kan exempelvis bero på befolkningsammansättning, arbetsmarknad och utbildningsnivå.

Av alla vuxna biståndsmottagare var omkring hälften utan arbete 2016 och en stor andel utgörs av unga personer i gruppen¹¹. Tabell 1 visar att nästan sex av tio utrikes födda män får bistånd pga. arbetslöshet, en av fyra inrikes födda kvinnor får bistånd pga. sjukdom och 20 procent av inrikes födda män uppstår bistånd pga. sociala skäl.

Tabell 1 Orsak till bistånd hos vuxna biståndsmottagare under 2015, fördelat efter kön och inrikes respektive utrikes född. (Andel (procent) inom respektive biståndsgrupp.)

Försörjningshinder	Inrikes födda		Utrikes födda	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Arbetslöshet	38,0	48,0	45,2	57,6
Sjukskriven	23,8	15,5	12,9	10,0
Sociala skäl ¹⁾	13,1	20,1	6,2	6,6

Källa: Socialstyrelsen register över ekonomiskt bistånd 2015. Vanligast förekommande försörjningshinder under året. Socialstyrelsen *Jämställdhetsperspektiv i Öppna Jämförelser av socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård*. ¹⁾ Nedsatt/inte klarlagd arbetsförmåga och behov av utredning och insatser innan arbete är aktuellt

Tabell 2 visar vuxna biståndsmottagare efter kön och födelseland, i förhållande till respektive grupp i befolkningen. Där framgår bl.a. att drygt 22 respektive 26 procent av unga vuxna utrikes födda kvinnor och män i befolkningen uppstår ekonomiskt bistånd jämfört med inrikes födda ungdomar där strax över procent får bistånd.

Tabell 2. Andel vuxna biståndsmottagare i befolkningen 2015, efter kön, ålder och inrikes respektive utrikes född. (Procent)

Biståndsmottagare i	Inrikes födda		Utrikes födda	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
befolkningen				
Totalt	1,6	2,0	10,8	11,5
Unga vuxna (18-24 år)	4,3	4,6	22,4	26,0

Källa: Socialstyrelsen register över ekonomiskt bistånd 2015. Statistiska Centralbyråns register över totalbefolkningen (RTB), uppdateringsår 2015. Se Socialstyrelsen rapport *Jämställdhetsperspektiv i Öppna Jämförelser av socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård*.

Oavsett år är ensamstående män utan barn det vanligaste biståndshushållet. I förhållande till antal hushåll i befolkningen är ensamstående kvinnor med barn den största biståndsgruppen, och utgör knappt 20 procent, år 2016.

¹¹ www.socialstyrelsen.se/nyheter/2017/Sidor/fortsattstoraregionalaskillnaderiekonomisktband.aspx

Totalt betalade kommunerna ut 10,5 miljarder kronor i ekonomiskt bistånd 2016, en liten minskning jämfört med året innan, och den lägsta summan sedan 2012. I landet som helhet minskade andelen av befolkningen som får ekonomiskt bistånd något, till 4,1 procent.¹²

Under 2015 betalades cirka 10,6 miljarder kronor ut i ekonomiskt bistånd, ungefär hälften av belopp utbetalades till personer som var arbetslösa¹³.

Risker med långvarigt ekonomiskt biståndsmottagande

Långvarigt biståndsberoende ökar risk för försämrad psykisk och fysisk hälsa och är ett hinder i sig att komma ut på arbetsmarknaden. I studier¹⁴ benämns effekten som negativt varaktighetsberoende och innebär att långvariga erfarenheter av ekonomiskt bistånd har en negativ effekt på möjligheter, preferenser och beteenden. Barnen i bidragshushåll löper även större risk för social utsatthet och hälsoproblem. Riskerna ökar om barnen vuxit upp i hushåll med långvarigt bistånd.

Tabell 3 visar att över 100 000 vuxna bidragstagare har långvarigt bistånd och cirka 57 000 har mycket långvarigt bistånd (d.v.s. bistånd minst 10 resp. 27 mån under ett resp. tre år). 50 000 personer hade bistånd under fem år och 23 000 under 10 år. I hushåll med de längsta biståndstiderna fanns cirka 20 000 resp. 10 000 barn.

Tabell 3 Antal biståndsmottagare med olika långa biståndstider, fördelat efter kön, inrikes- och utrikesfödd samt antal barn som finns i hushållen. Basår 2015

Bistånds- period	Antal vuxna biståndsmottagare					Antal barn i hushållen
	Totalt	Kön		In- och utrikesfödd		
		Kvinnor	Män	Inrikes född	Utrikes född	
Långvarig ¹⁾	102 664	51 290	51 374	40 955	69 376	50 958
Mycket långvarig ²⁾	56 951	-	-	-	-	-
5 års-period ³⁾	50 569	24 213	26 356	18 019	32 550	19 644
10 års-period ⁴⁾	22 811	10 710	12 101	7 583	15 228	9 499

Definition av biståndsperiod: ¹⁾ minst 10 månader (mån) år 2015, ²⁾ minst 27 mån under åren 2013-2015 med avbrott högst 2 mån i rad, ³⁾ minst 45 mån under åren 2010-2015 med högst 3 mån sammanhängande avbrott, ⁴⁾ minst 90 mån under åren 2006-2015 med högst 6 mån sammanhängande avbrott.

Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd. Gränserna för sammanhängande avbrott i biståndsperioden har fastställts utifrån beräkningsformel för Mycket långvarigt bistånd, Öppna jämförelser ekonomiskt bistånd.

¹² www.socialstyrelsen.se/nyheter/2017/Sidor/fortsattstoraregionalaskillnaderiekonomisktband.aspx

¹³ SKL:s specialbeställda statistik från Socialstyrelsen register över ekonomiskt bistånd 2013-2015.

¹⁴ Bergmark, Ekonomiskt bistånd: försörjningsvillkor och marginalisering – ett hinder för jämlik hälsa.

Forskning och erfarenheter

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) har publicerat flera rapporter¹⁵ över arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd. Rapporterna beskriver bl.a. hur personer hamnar i kläm mellan stat och kommun men har också lämnat förslag på lösningar.

I regeringsuppdraget *Arbete i Framtiden*¹⁶ framförs ett av dessa förslag som innebär att finansieringsansvaret för arbetslösa försörjningsstödmottagare överförs från kommunerna till Arbetsförmedlingen. Detta sker genom att statlig arbetslöshetsersättning betalas ut till personer som står till arbetsmarknadens förfogande och deltar i anvisade åtgärder. Förslaget bygger på erfarenheter hämtade från det norska programmet som kallas *Kvalifiseringsprogrammet*. Programmet vänder sig till biståndsberoende personer som står långt från arbetsmarknaden och har kraftigt nedsatt arbetskapacitet, ofta med inslag av psykisk och social problematik. Programmet består av arbetsträning, praktik, utbildning, rehabilitering, terapi, vägledning, uppföljning samt andra sociala åtgärder och motsvarar heltidsaktiviteter. Deltagaren ansöker om plats och får sin arbetsförmåga bedömd via ett standardiserat arbetsbedömningsinstrument. Därefter utformas ett individuellt anpassat program som kan pågå under ett år, med möjlighet till förlängning under ytterligare ett år. Den statliga ersättning som utgår under programtiden är inte behovsprövad utan ställer krav på aktivt deltagande i heltidsaktiviteter.

Norska studier¹⁷ har visat att programmet inneburit en snabbare övergång till arbete och kortare biståndstider. Den individuellt anpassade kombinationen av olika strukturerade stödinsatser har stimulerat ett aktivt deltagande från bidragstagaren. Att en speciellt utsedd resursperson/stödperson fortlöpande följer upp och säkerställer att planeringen genomförs enligt plan har visat sig vara en viktig framgångsfaktor för att lyckas få ut deltagaren i arbetslivet. År 2015 fick 40 procent av deltagarna arbete efter åtta månader¹⁸, vilket var en ökning med två procentenheter jämfört med året innan. Effekstudier över tid visar att programmet har ökat sannolikheten att få arbete med 18 procent, fyra år efter programstarten¹⁹. En stor del av deltagarna är utrikesfödda.

En effektutvärdering av insatser för unga med aktivitetsersättning²⁰ genomfördes nyligen av Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Majoriteten av ungdomarna har psykiatriska diagnoser. Ungdomarna fick delta i insatserna Förstärkt Samarbete (FS), Supported Employment (SE) och Case Management (CM). Sammanfattningsvis

---

¹⁵ Mörk m.fl., Från försörjningsstöd till arbete. Hur kan vägen underlättas? Rapport 2011:6, Fattig sjuk och arbetslös – en beskrivning av personer i kläm mellan stat och kommun. Rapport 2011:17

¹⁶ Mörk m.fl. Underlagsrapport till analysgruppen Arbetet i framtiden. Sociala utmaningar för framtidens arbetsmarknad. 2016

¹⁷ Et NAV med muligheter. Bedre brukermoter, større handlingsrom og tettere på arbeidsmarkedet. Gjennomgang av NAV. Slutrapport fra Ekspertgruppen, april 2015.

¹⁸ Rapport 1. 2016. Fattigdom og levekår i Norge, s 33.

¹⁹ Ibid, s 33.

²⁰ Se Socialförsäkringsrapport 2017:5. Effektutvärdering av insatser för unga med aktivitetsersättning.

visade studien att arbetslivsinriktad rehabilitering riktade mot ungdomsgruppen ger resultat. SE lyckades bäst med att få ut deltagarna i arbetslivet. Modell har ett personalintensivt stöd med tydlig och tidig inriktning mot arbete. Femton månader efter insatsens start var 26 procent av deltagarna i arbetet, jämfört med de övriga insatserna där 18 respektive 20 procent arbetade. SE positiva effekt gäller huvudsakligen män, för kvinnor framkom inga skillnader i möjlighet att komma i arbete mellan de tre insatserna. I rapporten beskrivs skillnaderna mellan insatserna att ”SE och CM antas ha större personaltäthet än FS. SE antas ha tydligare fokus mot arbete än FS, som i sin tur antas ha ett tydligare fokus mot arbete än CM. Slutligen antas CM i högre grad än SE och FS båda anlägga ett helhetsperspektiv på individens livssituation och erbjuda individen störst delaktighet och självbestämmande”²¹.

Många kommuner i Sverige har även dragit liknande slutsatser om vad som är framgångsfaktorer för att öka bidragstagares möjlighet att nå egen försörjning. I ett stort antal kommuner finns liknande programverksamhet uppbyggd, som tar sikte på att samtidigt kombinera olika insatser till den enskilde samtidigt som en resurs-/stödperson följer den enskilda under processen.

---

²¹ Ibid, s 22